Vlaamse Regering

78.255/16

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de controle van de beschikbaarheid van de verplicht ingeschreven werkzoekenden, de sanctionering en het verweer

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 5, §1/1, 7°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2024, wordt punt a) vervangen door wat volgt:

"a) het controleren van de beschikbaarheid van de verplicht ingeschreven werkzoekenden en het opleggen van sancties dienaangaande in overeenstemming met het federaal normatief kader. De Vlaamse Regering bepaalt na advies van de raad van bestuur van de VDAB de manier waarop en de frequentie waarmee de verplicht ingeschreven werkzoekende wordt uitgenodigd voor een gesprek om de beschikbaarheid van de werkzoekende voor de arbeidsmarkt te controleren. Als een verplicht ingeschreven werkzoekende onvoldoende inspanningen levert of afspraken niet nakomt, kan een sanctie opgelegd worden door de daartoe aangewezen personeelsleden van een aparte dienst binnen de VDAB. Als de daartoe aangewezen personeelsleden van VDAB overgaan tot het opleggen van een sanctie, gebeurt dat met inachtneming van de toepasselijke werkloosheidsreglementering en de rechten van verdediging. De Vlaamse Regering vaardigt nadere regels uit na advies van de raad van bestuur van de VDAB voor de organisatie en de werking van die aparte dienst binnen de

VDAB waardoor de neutraliteit en onafhankelijkheid worden gewaarborgd, en stelt nadere regels vast voor het verloop van de controleprocedure, het verweer en het opleggen van eventuele sancties;”.

Art. 3. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2027.

De Vlaamse Regering kan een datum van inwerkingtreding bepalen die voorafgaat aan de datum, vermeld in het eerste lid.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2025-09-24 14:59:04 +02:0
Reden:Ik keur dit document goed

Vlaamse overheid

Zuhal DEMIR

VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 7 MEI 2004 TOT OPRICHTING VAN HET PUBLIEKRECHTELIJK VORMGEGEVEN EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP "VLAAMSE DIENT VOOR ARBEIDSBEMIDDELING EN BEROEPSOPLEIDING", WAT BETREFT DE CONTROLE VAN DE BESCHIKBAARHEID VAN DE VERPLICHT INGESCHREVEN WERKZOEKENDEN, DE SANCTIONERING EN HET VERWEER

Samenvatting

Voorliggend ontwerp wijzigt de bepaling over de procedure die wordt gevolgd in kader van de controle op de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van verplicht ingeschreven werkzoekenden. De expliciete verwijziging naar het verhoor wordt geschrapt en vervangen door een meer algemene verwijziging naar het recht op verweer. Dit om toe te laten dat de verweerprocedure in praktijk wordt herwerkt en om duidelijk te maken dat de werkzoekende meerdere mogelijkheden heeft om zijn verweer te voeren.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Om uitvoering te geven aan de afspraken gemaakt in het "actieplan aanklampende aanpak van werkzoekenden", zoals voorgesteld op de Vlaamse Regering van 14 februari 2025, wordt met deze wijziging aan VDAB de mogelijkheid gegeven om de werkzoekende niet meer standaard uit te nodigen voor een verhoor, maar die keuze aan de werkzoekende te laten.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Uit opvolging sinds de opstart van de Controledienst van VDAB in 2015 is gebleken dat maar weinig werkzoekenden aanwezig zijn op het verhoor dat standaard voor elk dossier wordt ingepland. Op vandaag bedraagt de aanwezigheidsgraad op verhoren zo'n 21%.

De huidige tekst laat bovendien uitschijnen alsof een verhoor het enige verweermiddel is waarover de werkzoekende beschikt. Dit is echter niet het geval. De werkzoekende kan er ook voor kiezen om een schriftelijk verweer in te dienen of helemaal geen verweer te voeren. Er is namelijk een mogelijkheid tot verweer, geen verplichting.

Hoewel bij de overdracht van de controlebevoegdheid naar de gewesten door het federale niveau werd gevraagd om hen op de hoogte te brengen van rechtszaken tegen beslissingen van de Controledienst (dit om de rechten van RVA te vrijwaren en hen in staat te stellen tussen te komen in procedures wanneer zij dit noodzakelijk achtten), is RVA sinds 2015 nooit spontaan tussengekomen. Die bepaling is op vandaag dus dode letter.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Gezien de beperkte aanwezigheid op verhoor is het, in kader van een goed gebruik van personeel en middelen, niet langer te verantwoorden dat elke werkzoekende sowieso, standaard, een uitnodiging voor verhoor krijgt. Door het schrappen van de expliciete verwijzing naar het verhoor, wordt de mogelijkheid gegeven om deze procedure te hertekenen en de verweerprocedure dus efficiënter te gaan organiseren zodat overbodige uitnodigingen voor verhoor worden vermeden. De verdere uitwerking hiervan wordt op een later moment geregeld bij besluit van de Vlaamse Regering.

Door niet langer expliciet naar het verhoor, maar wel naar het recht van de werkzoekende om zich te verdedigen te verwijzen wordt bovendien duidelijk gemaakt dat de werkzoekende een recht heeft om zich te verweren, geen verplichting en dat er ook andere mogelijkheden dan een verhoor zijn om dit verweer te voeren, bijvoorbeeld via een schriftelijk verweer.

Het schrappen van de verplichte kennisgeving van beroepsprocedures aan RVA, komt voort uit hun mededeling dat deze meldingen in praktijk geen meerwaarde bieden. Het oorspronkelijke doel hiervan was RVA in staat te stellen tussen te komen in rechtszaken tegen beslissingen van de Controledienst van VDAB wanneer de belangen van RVA in het gedrang kwamen, maar zij zijn sinds 2015 nooit spontaan tussengekomen. De regelgeving wordt met deze wijziging dus afgestemd op de praktijk. Als een beslissing van VDAB door een arbeidsrechtbank wordt vernietigd of hervormd zal VDAB ook in de toekomst nog steeds een signaal naar RVA sturen zodat die laatste het nodige kan doen in het kader van de uitvoering van die gewijzigde beslissing.

Impactanalyse

Dit decreet heeft geen impact op specifieke doelgroepen of grondrechten.

Wat betreft de eventuele impact op jongeren kan het volgende worden gezegd. Een uitgebreide JoKER is voor dit decreet niet relevant gezien de impact op jonge verplicht ingeschreven werkzoekenden beperkt is. Voor hen zal namelijk dezelfde wijziging plaatsvinden als voor elke andere verplicht ingeschreven werkzoekende van wie het dossier aan de Controledienst van VDAB wordt bezorgd. Het was niet aangewezen om specifiek voor hen een andere procedure te voorzien. Dit zou namelijk leiden tot een toegenomen complexiteit voor de medewerkers van de Controledienst, die dan twee verschillende processen zouden moeten volgen, afhankelijk van de leeftijd van de betrokken werkzoekende. Dat zou ingaan tegen de doelstelling van deze wijziging. Daarnaast zien we dat ook bij jonge verplicht ingeschreven werkzoekenden de aanwezigheid op de ingeplande verhoren erg laag ligt, ook in het licht van een beter gebruik van personeel en middelen is een aangepaste procedure voor hen dus niet verantwoordbaar. Bovendien worden de jongeren ook niet geraakt in hun recht op verweer. Ook voor hen zal, net zoals op vandaag, de mogelijkheid bestaan om een verweer te voeren en zullen zij de keuze hebben op welke manier ze dit willen doen. Bovendien heeft deze wijziging natuurlijk ook enkel impact op die jonge verplicht ingeschreven werkzoekenden wiens dossier werd overgemaakt aan de Controledienst. Het is dus zeker niet zo dat alle jonge verplicht ingeschreven werkzoekenden door deze wijziging worden getroffen.

Dit decreet heeft geen financiële impact.

Implementatie

Om de wijzigingen in kader van de hertekening van de verweerprocedure volledig door te voeren is een bijkomende wijziging nodig aan het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding. Om ervoor te zorgen dat decreet en uitvoeringsbesluit op elkaar afgestemd blijven, wordt de inwerkingtreding van dit decreet dan ook gekoppeld aan de inwerkingtreding van dat besluit van de Vlaamse Regering. Dit decreet zal dus in werking treden op een datum bepaald door de Vlaamse Regering. Mocht dit niet gebeuren dreigen de rechten van de werkzoekende in het gedrang te komen, door een mogelijke onduidelijkheid over welke procedure precies van toepassing zou zijn op hun dossiers.

C. Totstandkomingsprocedure

- De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 13/06/2025;
- Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/22 van 20/06/2025;

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Voorliggend ontwerp regelt enkel een gewestaangelegenheid, namelijk de procedure die van toepassing is bij de controle op de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van verplicht ingeschreven werkzoekenden.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

De wijzigingen aan dit artikel zijn noodzakelijk om de decreetstekst, die werd opgemaakt naar aanleiding van de overname van de controlebevoegdheid op het werkzoekgedrag in 2015, verder in lijn te brengen met de bepalingen in de werkloosheidsreglementering. De huidige tekst laat uitschijnen alsof een verhoor het enige verweermiddel is waarover de werkzoekende beschikt. Dit is echter niet het geval. De werkzoekende kan er ook voor kiezen om een schriftelijk verweer in te dienen of helemaal geen verweer te voeren. Er is namelijk een mogelijkheid tot verweer, geen verplichting. Daarom verwijzen we, met deze wijziging, niet langer expliciet naar het verhoor, maar wel naar de rechten van de verdediging.

Ook het schrappen van de kennisgeving van beroepsprocedures aan RVA heeft als doel de decreetstekst te laten aansluiten bij de praktijk.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2025-09-24 14:59:07 +02:0
Reden:Ik keur dit document goed

Zuhal DEMIR